

กระทู้ถามที่ ๑๕๒ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๘ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง การปฏิบัติราชการของพนักงานส่วนตำบล

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังต่อไปนี้

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่สามารถดำเนินแผนพัฒนาด้วยงบประมาณและบุคลากรของตนเองในท้องถิ่น แต่ในความเป็นจริงการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เป็นเช่นนั้น เพราะกระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองราชการส่วนตำบล (รสด.) พยายามจะออกกฎ ระเบียบ หรือประกาศของกระทรวงมหาดไทย เช่น ในเรื่องงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตามระเบียบแล้ว เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบแล้ว จะต้องเสนอให้นายอำเภออนุมัติเสียก่อนจึงจะประกาศใช้ได้ ซึ่งในความเป็นจริงควรจะเสนอนายอำเภอเพียงเพื่อทราบก็น่าจะเพียงพอ

นอกจากนี้การพิจารณาบำเหน็จความดีความชอบของข้าราชการส่วนตำบล ตามนัยแห่งหนังสือสำนักงาน ก.ท. ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๕๐๘ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีของพนักงานส่วนตำบลก็ไม่ได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรม แทนที่จะแยกพิจารณาแต่กลับพิจารณารวมกับราชการส่วนอำเภอซึ่งไม่เป็นธรรมแก่พนักงานส่วนตำบล จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายที่จะแก้ไขกฎ ระเบียบ หรือประกาศของกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้มีการกระจายอำนาจแก่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อย่างเต็มที่หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายการพิจารณาบำเหน็จความดีความชอบของพนักงานส่วนตำบล โดยให้พิจารณารวมกับข้าราชการส่วนอำเภอหรือไม่ กรณีตามนัยหนังสือ ก.ท. ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๕๐๘ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีของพนักงานส่วนตำบลนั้น วางหลักเกณฑ์การพิจารณาบำเหน็จความดีความชอบของพนักงานส่วนตำบลไว้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์กรด้านการบริหารงานบุคคลของ
องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เองโดยเฉพาะ ไม่ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (กท.)
เพื่อดูแลสิทธิประโยชน์และสวัสดิการให้กับพนักงานส่วนตำบลหรือไม่ ถ้าไม่มีเพราะเหตุใด ขอทราบ
รายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
เปรมศักดิ์ เพียยุระ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
พรรคความหวังใหม่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๕๒ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง การปฏิบัติราชการของพนักงานส่วนตำบล

ข้าพเจ้า พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอตอบกระทู้ถาม
ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำถาม ๑ กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายที่จะแก้ไขกฎ ระเบียบ หรือประกาศของกระทรวง
มหาดไทย เพื่อให้มีการกระจายอำนาจแก่องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) อย่างเต็มที่หรือไม่ ขอทราบ
รายละเอียด

คำตอบ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายกระจายอำนาจให้แก่องค์กรบริหารส่วนตำบลอย่างเต็มที่ เพื่อให้
สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล โดยได้ดำเนินการไปแล้ว ดังนี้

๑. ด้านโครงสร้างและการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๑) เสนอร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
เพื่อแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยแก้ไขให้สมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด เพิ่มอำนาจของราษฎรให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้ราษฎรมีสสิทธิถอดถอนกรรมการบริหารหรือสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลได้ และให้ราษฎรมีสสิทธิเสนอข้อบังคับตำบลได้ นอกจากนี้ยังได้แก้ไขให้้องค์การ
บริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีด้วยตนเองได้มากขึ้นกว่าเดิม เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษี
โรงเรือนและที่ดิน อากรฆ่าสัตว์ และประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับ
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นและประชาชน

(๒) เสนอข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อแก้ไขข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยแก้ไขเพิ่มเติมให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้
และให้้องค์การบริหารส่วนตำบลปิดประกาศรายงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชน
ทราบ นอกจากนี้ยังให้อำนาจกับสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมได้
เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๓) เสนอร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยแก้ไขเพิ่มเติมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการบริหารได้และให้องค์การบริหารส่วนตำบลประกาศมติของคณะกรรมการบริหารให้ประชาชนทราบ

๒. ด้านการบริหารงานงบประมาณและการคลัง

กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลต้องนำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเสนอขออนุมัติต่อ นายอำเภอ เป็นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งมีเหตุผลและความจำเป็นดังนี้

(๑) ในเรื่องของรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีที่มาหลายแหล่งทั้งจากองค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง และเงินรายได้ที่รัฐจัดเก็บให้ เงินเหลือจ่ายจากปีงบประมาณก่อนๆ (เงินสะสม) และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล โดยเฉพาะเงินอุดหนุน รัฐบาลจำเป็นต้องมีบทบาทในการกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์โดยมีนายอำเภอเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการกำกับดูแล

(๒) การดำเนินการตามโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งจำเป็นต้องมีการดูแลให้องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น ประกอบกับต้องดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและแผนงานโครงการต่างๆ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น นายอำเภอในฐานะตัวแทนของรัฐบาลที่อยู่ในภูมิภาค จึงจำเป็นต้องทำหน้าที่ในการอนุมัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยกำลังดำเนินการปรับปรุงกฎหมายท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ และนโยบายการกระจายอำนาจจากราชการส่วนกลางสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระมากยิ่งขึ้น ขณะนี้อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำประชาพิจารณ์

คำถาม ๒ กระทรวงมหาดไทย มีนโยบายการพิจารณาบำเหน็จความดีความชอบของพนักงานส่วนตำบลโดยให้พิจารณาพร้อมกับข้าราชการส่วนอำเภอหรือไม่ กรณีตามหนังสือที่ ก.ท. ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๕๐๘ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีของพนักงานส่วนตำบลนั้น วางหลักเกณฑ์การพิจารณาบำเหน็จความดีความชอบของพนักงานส่วนตำบลไว้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

ในการพิจารณาความดีความชอบของพนักงานส่วนตำบล คณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนตำบลได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีของพนักงานส่วนตำบลตามหนังสือสำนักงาน ก.ท. ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๒๘๓๗ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ และหนังสือสำนักงาน ก.ท. ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๕๐๘ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๐ และเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและส่งเสริมความก้าวหน้าของพนักงานส่วนตำบล ก.ท. ได้ยึดถือหลักเกณฑ์การพิจารณาเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือน การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนของพนักงานส่วนตำบลทุกคนรวมทั้งจังหวัดจะทำให้พนักงานส่วนตำบลมีโอกาสได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนสองขั้นหรือหนึ่งขั้นครั้งมากกว่าการแยกพิจารณาในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล

ขั้นตอนการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนแยกได้เป็น ๓ ขั้นตอน คือ

(๑) คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้เสนอขอเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีของพนักงานส่วนตำบลแล้วรายงานต่ออำเภอ

(๒) อำเภอพิจารณา ตรวจสอบคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ท. กำหนดและจัดลำดับผู้สมควรได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลเสนอ แล้วรายงานคณะกรรมการพนักงานเทศบาลประจำจังหวัด (อ.ก.ท. จังหวัด)

(๓) อ.ก.ท. จังหวัดพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีของพนักงานส่วนตำบลรวมทั้งจังหวัดตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ท. กำหนด แล้วส่งมติการพิจารณาให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกคำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี

กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนว่า การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีของพนักงานส่วนตำบลเป็นการแยกพิจารณาเฉพาะพนักงานส่วนตำบลเท่านั้น ไม่ได้พิจารณารวมกับข้าราชการส่วนอื่นแต่อย่างใด

คำถาม ๓ กระทรวงมหาดไทย มีนโยบายจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์การด้านบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เองโดยเฉพาะ ไม่ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) เพื่อดูแลสิทธิประโยชน์และสวัสดิการให้กับพนักงานส่วนตำบลหรือไม่ ถ้าไม่มีเพราะเหตุใด ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

กรณีการจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์การด้านการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลเองโดยไม่ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) นั้น กระทรวงมหาดไทย ไม่มีนโยบายในเรื่อง

ดังกล่าว เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ กล่าวคือ คณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยตัวแทนจาก ๓ ฝ่ายๆ ละ เท่ากันๆ คือ

- (๑) ผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง
- (๒) ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ

ทั้งนี้ โดยมีเจตนารมณ์ที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความอิสระในการบริหารงานบุคคลของตนเองเป็นสำคัญ และเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐบาลจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น โดยมี ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรี นายพิชัย รัตตกุล เป็นประธานกรรมการและได้แต่งตั้งคณะทำงานด้านการบริหารงานบุคคลของท้องถิ่น มี ฯพณฯ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นประธานคณะทำงานดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อจัดตั้งคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.ถ.) ขึ้น ประกอบด้วยตัวแทนจาก ๓ ฝ่าย ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ในขั้นตอนของการทำประชาพิจารณ์ก่อนที่จะนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี